

Marius Dumitru Paraschivescu
- Coordonator -

Gheorghe Lepădatu
- Coordonator -

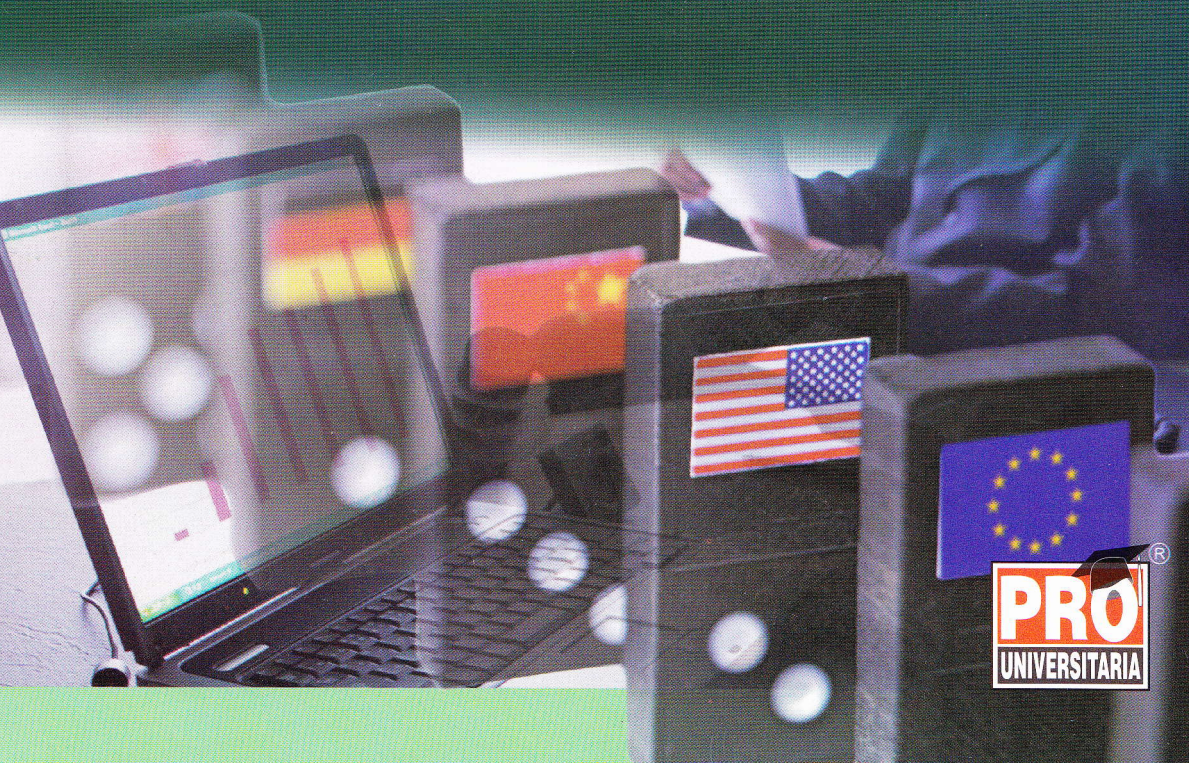
Florin Radu

Lucian Pătrașcu

CONTABILITATEA ACTIVITAȚII DE COMERȚ EXTERIOR

MARIUS DUMITRU PARASCHIVESCU
(COORDONATOR)

GHEORGHE LEPĂDATU
(COORDONATOR)

FLORIN RADU

LUCIAN PĂTRAȘCU

CONTABILITATEA ACTIVITĂȚII DE COMERȚ EXTERIOR

CUPRINS

CAPITOLUL 1	
GENERALITĂȚI ASUPRA CONȚINUTULUI ȘI ROLULUI COMERȚULUI EXTERIOR.....	11
1.1. Globalizarea economiei – trăsătură definitorie a lumii contemporane.....	11
1.2. Internaționalizarea afacerilor – componentă a mediului economic contemporan.....	13
1.3. Comerțul exterior – definire, fundamentare, rol.....	15
1.4. Trăsăturile economico – financiare ale activității de comerț exterior	17
1.5. Autoverificarea cunoștințelor	18
CAPITOLUL 2	
ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII DE COMERȚ EXTERIOR ȘI COOPERAREA ECONOMICĂ INTERNAȚIONALĂ.....	19
2.1. Tipurile de societăți de comerț exterior.....	19
2.2. Structuri organizatorice ale societăților de comerț exterior.....	21
2.3. Modalități de realizare a activității de comerț exterior.....	24
2.4. Reglementări economico – juridice ale comerțului exterior	25
2.4.1. Negocierea în tranzacțiile de comerț exterior	25
2.4.2. Contractarea în tranzacțiile de comerț exterior	28
2.4.2.1. Oferta	28
2.4.2.2. Contractul comercial – act de reglementare juridică a relațiilor economico-financiare în comerțul exterior.....	31
2.4.3. Condiții de livrare a mărfurilor în comerțul exterior.....	45
2.4.3.1. Condițiile de livrare INCOTERMS – 2000 și RAFTD – 1941	45
2.4.3.2. Conținutul condițiilor de livrare INCOTERMS - 2000	49
2.4.3.3. Sinteza INCOTERMS - 2000	54
2.5. Autoverificarea cunoștințelor	57
CAPITOLUL 3	
PROBLEME DE BAZĂ PRIVIND ORGANIZAREA CONTABILITĂȚII SOCIETĂȚILOR DE COMERȚ EXTERIOR.....	59
3.1. Definirea și funcțiile contabilității.....	59
3.2. Obiectul și obiectivele contabilității	61
3.3.1. Conceptele contabilității.....	69
3.3.2. Principiile contabilității	70
3.3.3. Procedeele contabilității	73
3.4. Formele de contabilitate	84

3.5. Funcția financiar – contabilă în contextul reflectării operațiunilor de comerț exterior	89
3.6. Autoverificarea cunoștințelor	90

CAPITOLUL 4

MIJLOACE, INSTRUMENTE, MODALITĂȚI DE PLATĂ ȘI FINANȚARE

UTILIZATE ÎN COMERȚUL EXTERIOR.....	91
4.1. Mijloace și instrumente de plată internaționale.....	91
4.1.1. Mijloace de plată internaționale	91
4.1.1.1. Valutele	91
4.1.1.2. Monedele internaționale.....	93
4.1.2. Instrumente de plată internaționale	94
4.1.2.1. Cambia	96
4.1.2.2. Biletul la ordin	99
4.1.2.3. Cecul	100
4.1.2.4. Cardul.....	102
4.2. Modalități de plată internaționale	105
4.2.1. Acreditivul documentar.....	105
4.2.2. Incasso-ul documentar.....	115
4.2.3. Ordinul de plată.....	119
4.2.4. Scrisoarea de credit comercială.....	122
4.2.5. Compensația. Acordul de clearing	123
4.3. Modalități de finanțare în comerțul exterior.....	126
4.3.1. Modalități de finanțare pe termen scurt.....	126
4.3.2. Modalități de finanțare pe termen lung	130
4.4. Autoverificarea cunoștințelor	135

CAPITOLUL 5

CONTABILITATEA EXPORTULUI DE MĂRFURI .....

5.1. Contabilitatea exportului de mărfuri pe cont propriu	136
5.1.1. Contabilitatea exportului de mărfuri pe cont propriu cu încasare la vedere.....	139
5.1.1.1. Particularități financiar-contabile privind exportul de mărfuri pe cont propriu cu încasare la vedere	139
5.1.1.2. Contabilitatea stocurilor de mărfuri.....	144
5.1.1.3. Contabilitatea comercializării mărfurilor la extern.....	155
5.1.2. Contabilitatea exportului de mărfuri pe cont propriu.....	166
5.1.2.1. Particularități financiar-contabile privind exportul de mărfuri pe cont propriu pe credit comercial	166
5.1.2.2. Contabilitatea exportului de mărfuri pe cont propriu pe credit comercial pe termen scurt	170

5.1.2.3. Contabilitatea exportului de mărfuri pe cont propriu pe credit comercial pe termen lung.....	181
5.2. Contabilitatea exportului de mărfuri în comision.....	194
5.2.1. Contabilitatea exportului de mărfuri în comision	197
5.2.1.1. Particularități financiar-contabile privind exportul de mărfuri în comision cu încasare la vedere	197
5.2.1.2. Contabilitatea operațiunilor privind exportul de mărfuri în comision cu încasare la vedere	198
5.2.2. Contabilitatea exportului de mărfuri în comision pe credit comercial.....	205
5.2.2.1. Particularități financiar-contabile privind exportul de mărfuri în comision pe credit comercial	205
5.2.2.2. Contabilitatea exportului de mărfuri în comision pe credit comercial pe termen scurt.....	207
5.2.2.3. Contabilitatea exportului de mărfuri în comision pe credit comercial pe termen lung	225
5.3. Autoverificarea cunoștințelor	245

CAPITOLUL 6

CONTABILITATEA IMPORTULUI DE MĂRFURI.....	247
6.1. Contabilitatea importului de mărfuri pe cont propriu.....	247
6.1.1. Contabilitatea importului de mărfuri pe cont propriu cu plata la vedere	254
6.1.1.1. Particularități financiar-contabile privind importul de mărfuri pe cont propriu cu plata la vedere.....	254
6.1.1.2. Contabilitatea operațiunilor privind importul de mărfuri pe cont propriu cu plata la vedere.....	257
6.1.2. Contabilitatea importului de mărfuri pe cont propriu pe credit comercial.....	276
6.1.2.1. Particularități financiar-contabile privind importul de mărfuri pe cont propriu pe credit comercial	276
6.1.2.2. Contabilitatea importului de mărfuri pe cont propriu pe credit comercial pe termen scurt	279
6.1.2.3. Contabilitatea importului de mărfuri pe cont propriu pe credit comercial pe termen lung.....	286
6.2. Contabilitatea importului de mărfuri în comision	300
6.2.1. Contabilitatea importului de mărfuri în comision cu plata la vedere	301
6.2.1.1. Particularități financiar-contabile privind importul de mărfuri în comision cu plata la vedere.....	301
6.2.1.2. Contabilitatea operațiunilor privind importul de mărfuri în comision cu plata la vedere	303
6.2.2. Contabilitatea importului de mărfuri în comision pe credit comercial.....	311

6.2.2.1. Particularități financiar-contabile privind importul de mărfuri în comision pe credit comercial	311
6.2.2.2. Contabilitatea importului de mărfuri în comision pe credit comercial pe termen scurt	313
6.2.2.3. Contabilitatea importului de mărfuri în comision pe credit comercial pe termen lung.....	321
6.3. Autoverificarea cunoștințelor	339

CAPITOLUL 7

CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR COMBinate ȘI COMPLEXE DE COMERȚ EXTERIOR .....

7.1. Contabilitatea operațiilor combinate de comerț exterior	340
7.1.1. Contabilitatea reexportului de mărfuri	340
7.1.2. Contabilitatea operațiilor de switch.....	346
7.2. Contabilitatea operațiilor complexe de comerț exterior	357
7.2.1. Contabilitatea lucrărilor de construcții-montaj executate în străinătate	358
7.2.2. Contabilitatea activității de asistență tehnică și de service în străinătate	375
7.3. Autoverificarea cunoștințelor	383

CAPITOLUL 8

CONTABILITATEA SCHIMBURILOR COMERCIALE

INTRACOMUNITARE.....	384
8.1. Considerații generale privind schimburile comerciale intracomunitare....	384
8.2. Contabilitatea livrărilor intracomunitare	393
8.3. Contabilitatea achizițiilor intracomunitare	398

BIBLIOGRAFIE.....	472

CAPITOLUL 1

GENERALITĂȚI ASUPRA CONȚINUTULUI ȘI ROLULUI COMERȚULUI EXTERIOR

1.1. Globalizarea economiei – trăsătură definitorie a lumii contemporane

În condițiile lumii contemporane, participarea activă la diviziunea internațională a muncii reprezintă o componentă esențială a procesului de dezvoltare a fiecărei țări. Exprimând relații care se stabilesc între țările lumii în procesul dezvoltării producției și comerțului internațional, diviziunea internațională a muncii este un fenomen mondial, care acționează în cadrul unei economii mondiale tot mai interdependente.

Economia mondială de astăzi nu mai reprezintă o simplă sumă de economii și piețe naționale puse în contact. Ea reprezintă un sistem global-universal, unitar prin inter-relațiile dintre subsistemele componente, dar prin structura sa, extrem de eterogen și contradictoriu. Structura economiei mondiale actuale este formată din următoarele subsisteme¹:

- economiile și statele naționale;
- diviziunea internațională a muncii;
- sistemul relațiilor economice internaționale;
- piața mondială;
- circuitul economic mondial, inclusiv mecanismele de derulare a fluxurilor sale (mecanismul comercial, al prețurilor, monetar, financiar);
- sistemul instituțional al relațiilor economice internaționale, reprezentat de organizațiile și organismele economice internaționale;
- sistemul juridic care cuprinde principiile, normele și reglementările relațiilor economice dintre țări.

Istoria dezvoltării economiei mondiale a demonstrat că progresul economic al unei țări depinde înainte de toate de gradul de mobilizare și folosire tot mai intensă a resurselor proprii (umane, materiale și financiare), de eforturile fiecărui popor (...). Nicio țară din lume, chiar și cele mai dezvoltate, nu poate promova o politică economică autarhică fără consecințele profund dăunătoare asupra propriei dezvoltări, nu se poate izola de circuitul economic mondial. Participarea la diviziunea internațională a muncii și implicit la circuitul economic mondial este de natură să potențeze eforturile proprii ale fiecărui popor și să accelereze progresul economic al tuturor statelor. Ca urmare, progresul economic

¹ Nechita, V., ș.a., *Economie politică*, vol. II, Editura Porto-Franco, Galați, 1991, pag. 237

general al omenirii este rezultatul progresului economic al fiecărei țări în parte și al schimbului de valori materiale și spirituale între acestea².

Gradul de integrare al economiilor naționale în economia mondială diferă mult pe țări și grupe de țări și este determinat de nivelul de dezvoltare economică a acestora, precum și de gradul de diversificare și specializare a producției lor materiale.

Procesul de integrare a relațiilor economice inter-statale și în ultimă instanță, globalizarea³, presupune ridicarea unor restricții, armonizarea unor reglementări care să favorizeze dezvoltarea schimburilor comerciale, extinderea cooperării multilaterale, transferul de tehnologii, perfecționarea și accesibilitatea sistemului financiar-valutar internațional.

O serie de aspecte ale vieții social-economice din zilele noastre reflectă procesul globalizării⁴:

- natura globală a științei și tehnologiei: chiar dacă sursele principale ale progresului tehnic sunt concentrate în lumea dezvoltată, cercetarea științifică se bazează pe resurse globale, iar punerea în aplicare a tehnologiei vizează scopuri globale;
- marketingul global: strategia de marketing a firmelor răspunde cerințelor globalizării și promovează acest proces (mărcile universale, „cocacolizarea” consumului, cultura publicității etc.);
- sistemul financiar mondial: economia „simbolică” mondială se bazează pe o rețea care implică, la scară globală, instituțiile bancare și agenții pieței de capital, organisme de reglementare naționale, organismele financiare internaționale etc.;
- infrastructura de comunicații: progresul tehnic a permis perfecționarea sistemelor de comunicații materiale (transporturi), realizarea unei acoperiri mass-media la scară mondială (de exemplu CNN) și, mai ales,

---

² Sută, N., Sută-Selejan, S., *Istoria comerțului mondial și a politicii comerciale*, Editura All, București, 1997, pag. 111

³ În literatura de specialitate, unii autori folosesc termenul de mondializare. Alți autori consideră relația termenii mondializare și globalizare ca fiind de parte la întreg sau mai mult, globalizarea fiind o etapă în procesul mondializării. P.M. Defarges, în lucrarea „*La mondialisation vers la fin des frontiers*”, precizează că literatura franceză promovează conceptul de mondializare (mondialisation) iar cea anglo-americană îl preferă pe cel de globalizare (globalization) pentru a descrie și caracteriza același fenomen. În viziunea sa, mondializarea se caracterizează prin „... expansiunea și accelerarea fluxurilor de: mărfuri, servicii, informații, idei, valori ... și prin frenezia deplasărilor (turism, emigrări temporare sau definitive)”. În publicația franceză „*Problèmes économiques*” din aprilie 2002, mondializarea este definită ca fiind un proces ce presupune trei etape: internaționalizarea, transnaționalizarea și globalizarea. Pe de altă parte, referindu-se strict la globalizare, aceeași publicație subliniază faptul că acest termen este un neologism de origine anglo-americană utilizat pentru a explica mondializarea. (Hristea A.M., Teza de doctorat „*Grupările regionale în evoluția lumii contemporane*”, ASE București, 2004, pag. 16)

⁴ Popa, I., „*Tranzacții de comerț exterior*”, Editura Economică, București, 2002, pag. 18

instituirea unei rețele globale de transmitere/recepție a informațiilor (exemplu Internet);

- cadrul instituțional mondial: o serie de organizații de natură guvernamentală (sistemul ONU) sau nonguvernamentală (ONG) promovează dezbaterile și acțiunile care privesc problematica globală: poluarea, criminalitatea, subdezvoltarea etc.

Participarea statelor lumii la sistemul economic mondial reprezintă condiția intrinsecă a progresului și evoluției civilizației secolului XXI, aceasta devenind astfel, parte integrantă a unei economii globale tot mai unitare.

1.2. Internaționalizarea afacerilor – componentă a mediului economic contemporan

Procesul mondializării este stimulat de extinderea relațiilor economice pe plan mondial și crearea unui mediu de afaceri internațional.

Afacerile internaționale, văzute ca ansamblul activităților desfășurate în afara frontierelor naționale, include comerțul internațional, producția din străinătate, serviciile industriale din transporturi, turism, domeniul financiar-bancar, publicitate și comunicații, construcții, desfaceri cu amănuntul și în partide mari⁵.

Desigur, întreprinderea nu putea lipsi din acest mecanism, ea integrându-se în tendința generală de internaționalizare prin depășirea limitelor locale, naționale și regionale, precum și prin abordarea mediului în mod global. Din acest punct de vedere, internaționalizarea reprezintă ansamblul de metode, tehnici și instrumente puse în slujba demersului strategic al întreprinderii de a activa în străinătate⁶.

În prezent, tot mai multe întreprinderi adoptă strategii de afaceri care vizează direct piața mondială în ansamblu. În cadrul acestor strategii se practică diferite forme de tranzacții economice internaționale – operațiuni comerciale internaționale, alianțe și cooperări internaționale, implantări în străinătate – sau combinații ale acestora.

Procesul internaționalizării afacerilor se realizează în mai multe stadii, fiecărui stadiu corespunzându-i forme de tranzacții și rațiuni specifice (...)⁷:

- un prim stadiu al dezvoltării internaționale a afacerilor îl reprezintă *internaționalizarea procesului de comercializare a mărfii*. Acestui stadiu

⁵ Dumitru, I., Teza de doctorat „Strategii de marketing de penetrare a piețelor externe”, ASE București, 2003, pag. 57, adaptat după Ball, D.A., McCulloch Jr., W., H., „International business – The challenge of global competition”, sixth edition, Irwin McGraw-Hill, 1996, pag. 7

⁶ Pop, N. Al., Dumitru, I., „Marketing Internațional”, Editura Uranus, București, 2001, pag. 15

⁷ Popa, I., „Tranzacții de comerț exterior”, Editura Economică, București, 2002, pag. 12

îi corespund, în planul formelor de tranzacții internaționale, operațiunile comerciale. Este vorba, în primul rând, de exportul de mărfuri, bunuri și servicii, dar și de operațiunile combinate (contrapartida, reexportul) sau de unele forme de implantare comercială în străinătate (crearea de birouri comerciale);

- un al doilea stadiu al dezvoltării afacerilor internaționale îl reprezintă *internaționalizarea producției*. Acesta se poate realiza prin diferite forme de alianțe și cooperări internaționale, care vizează:
  - ✓ transferul de tehnologie în vederea multiplicării în străinătate a mărfii (licențiere, francizare, vânzare de know-how etc.);
  - ✓ delocalizarea parțială sau totală a unor capacități de producție și integrarea mărfii în sistemul propriu de distribuție internă și internațională (producție în lohn, subproducție etc.);
  - ✓ crearea în străinătate de unități de producție și comercializare în sistemul societăților mixte;
- un al treilea stadiu al internaționalizării afacerilor pe plan internațional este *internaționalizarea firmei*. În acest caz, principala cale de realizare a internaționalizării o reprezintă investițiile directe, iar forma pe care aceasta o îmbracă este cea a implantării în străinătate. Procesul implantării, are de regulă, un caracter stadial, mergând de la crearea în străinătate a unor filiale de montaj și prelucrare până la implantarea completă, industrială și comercială (...).

Correspondența dintre stadiile internaționalizării și firmele de tranzacții internaționale este ilustrată în Tabelul 1.1.⁸:

Tabelul 1.1.

Stadiile internaționalizării și formele de tranzacții internaționale

Internaționalizarea comercializării	Operațiuni comerciale internaționale - exportul/importul de mărfuri
Internaționalizarea producției	Alianțe și cooperări internaționale - licențierea, subproducția, societățile mixte
Internaționalizarea firmei	Implantări în străinătate - investiții directe în producție și comercializare

Dezvoltarea afacerilor pe plan internațional a devenit un imperativ al progresului și a evoluției mediului economic.

⁸ Popa, I., „Tranzacții de comerț exterior”, Editura Economică, București, 2002, pag. 12

1.3. Comerțul exterior – definire, fundamentare, rol

Comerțul exterior⁹ este o ramură distinctă a unei economii naționale care cuprinde operațiunile comerciale sau de cooperare economică și tehnico-științifică în raporturile cu străinătatea privind vânzarea-cumpărarea de mărfuri, lucrări, servicii, licențe, consignația sau depozitul, reprezentarea sau comisionul, operațiunile financiare, asigurările, turismul și, în general, orice acte sau fapte de comerț.

Potrivit acestei definiții, comerțul exterior cuprinde două componente de bază:

- **operațiuni comerciale internaționale;**
- **alianțe și cooperări economice internaționale.**

Operațiunile comerciale internaționale reprezintă o formă de interdependență între întreprinderi și economiile naționale în sfera comercializării și includ:

✓ **comerțul internațional cu mărfuri**, care este format, la rândul său, din:

- **exportul de mărfuri**¹⁰ care cuprinde totalitatea operațiunilor comerciale prin care o țară vinde unei alte țări o parte din mărfurile produse sau prelucrate;
- **importul de mărfuri**¹¹ care cuprinde totalitatea operațiunilor comerciale prin care o țară cumpără mărfuri din alte țări în vederea satisfacerii consumului productiv și neproductiv.

✓ **comerțul internațional cu servicii comerciale**, numit și **comerț invizibil**, care cuprinde serviciile conexe operațiunilor de export-import (transporturile, asigurările, licențele), turismul internațional;

✓ **operațiunile comerciale combinate**, respectiv reexportul, compensațiile, switch-ul, prelucrarea în lohn, operațiunile de perfecționare etc., adică tehnicile utilizate pentru facilitarea schimburilor și valorificarea oportunităților de profit comercial.

Alianțele și cooperările internaționale reprezintă o formă dezvoltată a legăturilor economice dintre state în vederea realizării unei strategii comune, durabile, în domenii diferite de activitate. Rațiunile care stau la baza acestor

⁹ Vișan, D., *Contabilitatea în comerțul exterior*, Ediția a II-a, Editura Economică, București, 1999, pag. 13

¹⁰ Termen acceptat în relațiile cu țările non - comunitare. Conform Codului fiscal, relațiile cu țările comunitare implică termenul de *livrare intracomunitară*

¹¹ Termen acceptat în relațiile cu țările non - comunitare. Conform Codului fiscal, relațiile cu țările comunitare implică termenul de *achiziție intracomunitară*

legături pleacă de la existența unor interese comune, complementaritate tehnologică, exploatarea eficientă a competențelor și resurselor proprii.

Principalele forme de alianțe și cooperări internaționale sunt următoarele¹²:

- ✓ **cooperările pe baze contractuale**, în care pot fi incluse contractele de licență, franșizarea, subcontractarea etc., toate constituind forme de transfer internațional de tehnologie de producție (licențierea, subcontractarea) sau de comercializare (franșizarea);
- ✓ **alianțe strategice sub formă de asociații, consortii** etc. pentru construirea de obiective în comun, livrări la cheie, consulting-engineering etc.;
- ✓ **cooperarea instituționalizată**, reprezentată de societățile mixte.

Prin participarea, sub diferite forme la circuitul mondial de valori, comerțul exterior are multiple efecte economice și neeconomice asupra fiecărui participant la realizarea sa, cum ar fi¹³:

- **efecte economice de tip valoric** concretizate sub forma diferențelor dintre încasăările și plățile internaționale din operațiunile de export-import generate de diferențele dintre productivitatea națională și internațională a factorilor de producție;
- **efecte economice de tip material** concretizate sub forma valorilor de întrebuințare care satisfac cantitativ și calitativ anumite nevoi reale ale economiei naționale;
- **efecte economice de tip propagat sau indirect** care, deși nu se localizează în mărimi concrete, reprezintă aprecieri orientative privind aportul comerțului exterior la introducerea progresului tehnic, îmbunătățirea proporțiilor din economie, valorificarea mai bună a factorilor de producție interni, facilitarea mutațiilor structurale ale producției materiale interne etc.;
- **efecte economice de tip social și politic** care, deși nu se pot cuantifica, exercită influențe pozitive cu incidențe multiple asupra unei economii naționale.

Prin intermediul acestor efecte, cu precădere a celor economice, comerțul exterior devine un pilon important al dezvoltării unei economii naționale.

¹² Popa, I., „Tranzacții de comerț exterior”, Editura Economică, București, 2002, pag. 13

¹³ Pop, A., „Contabilitatea de gestiune în comerț”, Editura Intelcredo, Deva, 1997, pag. 155